

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3566

Vragen van het lid **Jasper van Dijk** (SP) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *de voorlopige toepassing van het vrijhandelsverdrag tussen de EU en Canada (CETA)* (ingezonden 29 augustus 2016).

Antwoord van Minister **Ploumen** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking) (ontvangen 19 september 2016).

Vraag 1

Heeft de Europese Commissie een voorstel voor voorlopige toepassing van CETA gedeeld met het Comité handelspolitiek van de Raad? Zo ja, kunt u dit voorstel zo spoedig mogelijk naar de Kamer sturen?¹

Antwoord 1

De Europese Commissie heeft de voorstellen voor de ondertekening, voorlopige toepassing en sluiting op 6 juli 2016 gepresenteerd. Tegelijkertijd zijn de voorstellen openbaar gemaakt. Het kabinet heeft uw Kamer hierover bericht op 7 juli 2016 (Kamerstuk 31 985, nr. 42).

Vraag 2

Klopt het dat de regering tijdens de bijeenkomst van het Comité handelspolitiek van 15 juli jl. «geen bezwaar» heeft gemaakt tegen de voorlopige toepassing van CETA?²

Antwoord 2

Nee, dat klopt niet. In lijn met de motie Grashoff/Jan Vos (Kamerstuk 21 501-02, nr. 1615) heeft Nederland tijdens vergaderingen van het handelspolitiek comité op 8, 15 en 22 juli geen standpunt uitgedragen over de Commissievoorstellen met betrekking tot de ondertekening, voorlopige toepassing en sluiting van CETA. Pas na het debat met uw Kamer op 14 september zal het kabinet een Nederlands standpunt vaststellen over de voorlopige toepassing van CETA en dit in Brussel uitdragen. Het kabinet heeft zich dus noch voor noch tegen de voorlopige toepassing van CETA uitgesproken. Wel heeft Nederland tijdens de vergadering van het handelspolitiek

¹ <http://g8fip1kplyr33r3krz5b97d1.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2016/08/Notes-TPC-July-15.pdf>

² https://www.oneworld.nl/nu-ttip-de-ijskast-licht-richt-de-eu-zich-op-ceta?utm_content=buffer24b22&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

comité van 15 juli de andere lidstaten van de Commissie geïnformeerd over het debat met uw Kamer.

Vraag 3

Hoe verhoudt dit standpunt zich tot de aangenomen motie waarin de regering wordt opgedragen om een parlementair voorbehoud te maken indien de Europese Commissie een voorstel doet voor voorlopige toepassing van CETA, en dat voorstel eerst voor te leggen aan de Kamer alvorens hier een standpunt over in te nemen? Is het behandelvoorbehoud inmiddels gemaakt?³

Antwoord 3

Het kabinet draagt in lijn met de motie Grashoff/Jan Vos (Kamerstukken, 21 501-02, nr. 1615) geen standpunt uit in Brussel met betrekking tot de Commissievoorstellen voor ondertekening, voorlopige toepassing en sluiting van CETA tot het debat met uw Kamer op 14 september aanstaande. Dit is zowel in het handelspolitiek comité ingebracht, alsook rechtstreeks bij Commissaris Malmström opgebracht.

Vraag 4

Erkent u dat «voorlopige toepassing» een handige manier is om inspraak van nationale parlementen te ontwijken? Deelt u de mening dat voorlopige toepassing om die reden vermeden dient te worden?

Antwoord 4

Voorlopige toepassing van handelsakkoorden dient ter overbrugging van de ratificatieperiode van partijen. Het stelt consumenten en bedrijven in staat al eerder te profiteren van de afspraken uit het verdrag. De mogelijkheid om akkoorden voorlopig toe te passen is geregeld in het verdrag van Lissabon waarmee het parlement in 2008 heeft ingestemd. De Tweede Kamer is ook steeds betrokken bij lopende onderhandelingen over handelsakkoorden en wordt expliciet betrokken bij het nemen van een besluit over de voorlopige toepassing van CETA. Voorlopige toepassing staat derhalve niet op gespannen voet met de democratische grondbeginselen.

Vraag 5 en 6

Heeft u onze motie uitgevoerd, waarin de regering wordt opgeroepen om zich er bij de Europese Commissie voor in te spannen dat nationale parlementen zich kunnen uitspreken over het Investment Court System (ICS) in CETA? Op welke manier?⁴

Welke andere onderdelen van CETA zouden volgens u onder de bevoegdheid van de nationale parlementen moeten vallen?

Antwoord 5 en 6

Het kabinet heeft altijd betoogd dat CETA een gemengd verdrag is. Het kabinet is van mening dat hoofdstuk 8 over investeringen niet volledig een exclusieve EU-bevoegdheid is, omdat hoofdstuk 8 ook afspraken bevat over indirecte buitenlandse investeringen (portfolio-investeringen) en nationale onteigeningen. De opzegging van investeringsbeschermingsovereenkomsten van de lidstaten met Canada, dat geregeld wordt in artikel 30.8 van het akkoord, kan enkel door de lidstaten worden geregeld. Afspraken op het terrein van vervoer vallen volgens het kabinet evenmin binnen een exclusieve EU-bevoegdheid. Vervoersafspraken staan onder meer in hoofdstukken 9 en 14. Andere hoofdstukken die niet volledig binnen de exclusieve bevoegdheid van de EU vallen zijn de hoofdstukken 22, 23 en 24 waarin afspraken op het terrein van duurzaamheid worden gemaakt. Door het bestempelen van CETA als een gemengd akkoord is parlementaire inspraak over het gehele CETA-verdrag mogelijk. Of een bepaling van CETA valt binnen een (exclusieve) EU bevoegdheid of een bevoegdheid van de lidstaten is hierbij niet relevant. Nationale parlementen kunnen zich dus ook uitspreken over investeringsbescherming en het Investment Court System

³ Kamerstuk 21 501-02, nr. 1615

⁴ <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vk4so41behy9>

(ICS). Het kabinet heeft dit in bilaterale gesprekken met Commissaris Malmström opgebracht en dit standpunt in Raadsvergaderingen ingebracht.

Vraag 7

Hoe gaat u voorkomen dat ICS onder de voorlopige toepassing valt?

Antwoord 7

Het kabinet heeft zich afgelopen zomer beraden over de Nederlandse inzet ten aanzien van de reikwijdte van de voorlopige toepassing van CETA. Het kabinet geeft in de geannoteerde agenda van het Algemeen Overleg op 14 september een appreciatie van de Commissievoorstellen voor CETA. Dit overlegt dient ter voorbereiding van de Raad Buitenlandse Zaken voor handelsvraagstukken, waarop de Commissievoorstellen voor CETA geagendeerd staan. In de geannoteerde agenda doet het kabinet tevens een voorstel voor de Nederlandse inzet als het gaat om de voorlopige toepassing van CETA. Uw Kamer kan daarover in debat gaan met het kabinet. Op basis van de uitkomsten van dit debat stelt het kabinet een definitieve Nederlandse positie ten aanzien van de voorlopige toepassing van CETA vast.

Vraag 8

Klopt het dat Canada CETA niet zal ondertekenen zonder voorlopige toepassing? Welke gevolgen heeft dit voor de inwerkingtreding van het verdrag?

Antwoord 8

De reactie van Canada zal afhankelijk zijn van het besluit van de Raad. Als Canada besluit niet te ondertekenen, dan komt het verdrag niet tot stand.

Vraag 9

Kan voorlopige toepassing inderdaad oneindig worden voortgezet, zoals de Commissie beweert? Indien ja, bent u dan bereid zich te verzetten tegen de voorlopige toepassing van het gehele verdrag? Kunt u uw antwoord toelichten?⁵

Antwoord 9

Voorlopige toepassing is gericht op de verwachting dat het verdrag in werking zal treden. Als ratificatie door een lidstaat uitblijft, kan voorlopige toepassing niet oneindig voortduren. Het voortduren van voorlopige toepassing staat immers op gespannen voet met het gegeven dat het verdrag niet in werking zal treden. Het kabinet is voornemens zich te verzetten tegen voorlopige toepassing van het gehele akkoord. Een definitief standpunt zal pas na overleg met uw Kamer op 14 september aanstaande worden vastgesteld.

Vraag 10

Wanneer vindt de speciale Raadsbijeenkomst over de ondertekening, voorlopige toepassing en afronding van CETA plaats? Wat is daarbij uw inzet?

Antwoord 10

In de geannoteerde agenda van het Algemeen Overleg op 14 september doet het kabinet een voorstel voor de Nederlandse inzet als het gaat om de voorlopige toepassing van CETA. Op basis van de uitkomsten van de Raad Buitenlandse Zaken voor handelsvraagstukken zal vervolgens duidelijk zijn of het CETA-verdrag tijdens de EU-Canada Top wordt ondertekend.

Vraag 11

Is het de inzet om ondertekening van CETA te laten plaatsvinden tijdens de EU-Canada top van 27 en 28 oktober a.s.? Zo ja, bent u bereid om CETA niet te ondertekenen indien onderdelen van het verdrag voorlopig in werking treden?⁶

⁵ <http://www.politico.eu/article/eu-trade-policy-close-to-death-if-canada-deal-fails/>

⁶ https://www.oneworld.nl/nu-ttip-de-ijskast-ligt-richt-de-eu-zich-op-ceta?utm_content=buffer24b22&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

Antwoord 11

Het is inderdaad het voornemen om CETA te ondertekenen op de EU-Canada Top. Het kabinet stelt pas een definitief standpunt vast met betrekking tot de voorlopige toepassing van CETA na het debat met uw Kamer op 14 september aanstaande.